

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 391/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie vo veci vedenej pod sp. zn. D 994/90, Dnot 183/99 a jeho uznesením z 21. októbra 2014, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoD 5/2015 a jeho uznesením zo 16. septembra 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 66/2017 a jeho uznesením z 30. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2018 mailom doručená a podaním v listinnej podobe doručeným 6. augusta 2018 doplnená

sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. D 994/90, Dnot 183/99 a jeho uznesením sp. zn. D 994/1990, Dnot 183/99 z 21. októbra 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoD 5/2015 a jeho uznesením č. k. 11 CoD 5/2015-487 zo 16. septembra 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 66/2017 a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 66/2017 z 30. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

„Dňa 20.06.1984 moja teta [REDAKOVANÉ]... napísala závet, a týmto jednostranným právnym úkonom všetok svoj majetok ponechala svojim krstným deťom a synovcom, mojej sestre, mojím dvom bratom, ďalej [REDAKOVANÉ] a mne... V roku 1985 na bývalom Štátnom notárstve v Trebišove sa začalo dedičské konanie po poručiťelke vedené pod sp. zn. D 896/85.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ popisuje priebeh dedičského konania až do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu.

Podľa sťažovateľa *«... Dĺžka konania (33 rokov!), ktorá vôbec nie je ospravedlnená vyššie uvedeným postupom sama od seba svedčí o tom, že moje základné právo na súdnu ochranu vo veci prejednávania dedičstva...*

Žiadam Ústavný súd..., aby moju predmetnú sťažnosť prešetril aj z aspektu tej skutočnosti, že štátne orgány v konaní neústupne zanedbali rozhodnúť o návrhoch dedičov zo závetu na rozhodnutie o podmienkach dedičského práva, o návrhoch dedičov zo závetu na vykonanie neodkladných opatrení zabezpečením dedičstva, o otázke procesného nástupníctva manžela poručiťelky na základe mojich návrhov na rozhodnutie o zastavení konania vo vzťahu k právnym nástupcom pozostalého manžela poručiťelky v zmysle ust.

§ 94 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom OSP) a vytrvalo zabraňujú konečnému rozhodnutiu o dedičskom práve.

Žiadam o kontrolu zlučiteľnosti s ústavou účinkov toho, že štátne orgány v dedičskom konaní po smrti pozostalého manžela poručiteľky nerešpektovali dovtedajšie výsledky konania.... Žiadam o kontrolu zlučiteľnosti s ústavou účinkov toho, že štátne orgány v namietanom konaní právnym nástupcom pozostalého manžela poručiteľky priznali aj také procesné práva a povinnosti, s ktorými ich právny predchodca v čase jeho smrti v nedisponoval... Namietam, že poskytnutím procesného postavenia účastníka konania aktuálnym dedičom zo zákona na základe právneho nástupníctva po pozostalému manželovi [REDACTED], s oprávnením opätovného namietania platnosti závetu po smrti pozostalého manžela poručiteľky, napriek nespornej skutočnosti, že prekluzívna lehota na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu ich právnemu predchodcovi (pozostalému manželovi) márne uplynula, štátne orgány v namietanom konaní opakovane a plynule porušujú moje právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru...

Štátne orgány v konaní o dedičstve... z ústavného hľadiska neospravedlniteľnými a neudržateľnými zásahmi do mojich práv zneužili princíp úradnej ingerencie pri nadobudnutí dedičstva.

Žiadam ústavný súd, aby jeho činnosť pri preskúvaní možnosti porušenia môjho základného práva na spravodlivé súdne konanie bola spojená s posúdením ohrozenia spravodlivého prejednávania mojej záležitosti nestranným súdom neúmerným predlžovaním odstránenia mojej právnej neistoty. Žiadam zohľadniť skutočnosť, že do roku 1990 som bol trpiacim subjektom jednostranného dedičského konania na Štátnom notárstve v Trebišove... Tvrdím, že Štátne notárstvo v Trebišove, Štátne notárstvo Košice - vidiek, Okresný súd Košice - okolie, Krajský súd... a Najvyšší súd... v dedičskom konaní ... viackrát prezentovali s formálno - procesnými ustanoveniami nesúladný postup podľa Občianskeho súdneho poriadku... Okresný súd Košice - okolie. Krajský súd... a Najvyšší súd... neústupné kráčali cestou omylov...

Ako vyššie som uviedol, Krajský súd... uznesením č. k. 9CoD/38/2012-442 zo dňa 26.09.2012 rozhodol o odvolaní dedičov zo závetu proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie č. k. D/994/90, Dnot/183/1999-425 zo dňa 20.03.2012 a týmto uznesením zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa o odkázaní právnych nástupcov pozostalého

manžela poručiťky na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu spísaného poručiťkou dňa 20.06.1984.

Vyššie som poukázal na to, že na základe predošlého návrhu žalobkyne zo dňa 09.06.2000 Okresný súd...vecne prejednal žalobu o určenie neplatnosti závetu spísaného poručiťkou dňa 20.06.1984 a po vykonaní dokazovania vo veci rozsudkom č. k. 15C 5/00-116 zo dňa 20.04.2004 v spojení s doplňacím rozsudkom č. k. 15C 5/00-197 zo dňa 09.02.2005 a opravným uznesením č. k. 15C 5/00-211 zo dňa 01.04.2005 návrh zamietal. Krajský súd... rozsudkom č. k. 8CoD 45/05-244 zo dňa 24.10.2005 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Právoplatné rozhodnutie Okresného súdu... 15C 5/00-116 zo dňa 20.04.2004 v spojení s doplňacím rozsudkom č. k. 15C 5/00-197 zo dňa 09.02.2005 a opravným uznesením č. k. 15C 5/00-211 zo dňa 01.04.2005 tvorí prekážku rei iudicatae, nakoľko v namietanom konaní ide o to isté, o čo šlo v predchádzajúcom rozhodnutí. Ide o totožnosť predmetu konania a ide aj o totožnosť osôb. Skutočnosť, že Krajský súd... v odvolacom konaní sa nezaoberal s otázkou platnosti závetu neznamená, že právoplatné rozhodnutie okresného súdu netvorí prekážku veci rozsúdenej podľa § 159 ods. 3 OSP. V konaní sp. zn. 15C 5/00 štátny orgán záväzne posúdil platnosť závetu poručiťky a určujúca žaloba navrhovateľov je zamietnutá právoplatným rozsudkom. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 8CoD 45/05-244 zo dňa 24.10.2005 odvolací súd dospel k záveru, že „súd prvého stupňa vo veci samej rozhodol správne, aj keď z iných dôvodov“. Poukazujem na to, že požiadavka dvojinštantnosti konania nevyplýva z požiadavky zabezpečenia spravodlivého súdneho konania v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. To, že Krajský súd... doplnením dokazovania z vlastnej iniciatívy v odvolacom konaní zistil, že konania sa nezúčastnili všetci nerozluční spoločníci z dedičského konania, a nezaoberal sa s otázkou platnosti závetu, to neznamená, že v konaní nebola posúdená platnosť závetu poručiťky. V sporovom konaní o určenie neplatnosti závetu, ktorá je vedená na Okresnom súde... pod sp. zn. 11C 73- 2012 vystupujú tí istí účastníci, ako v predošlom, vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00 a v rámci predošlého sporového konania účastníci mohli plne využívať svoje procesné oprávnenia a chrániť svoje procesné záujmy.

Konajúce súdy v ich namietaných rozhodnutiach na túto podstatnú okolnosť nedali žiadnu odpoveď, napriek tomu, že táto okolnosť sama o sebe má rozhodujúci vplyv tak na priebeh konania, ako ja na rozhodnutie vo veci samej.

Ak namietané konanie skúmame v komplexe rozhodnutí konajúcich súdov na rôznych stupňoch, potom poukazujem na to, že sám krajský súd v odôvodnení jeho vyššie uvedeného uznesenia č. k. 9CoD/38/2012-442 zo dňa 26.09.2012 uvádza: „Výrok odvolaním namietaného uznesenia nevyhovuje požiadavkám vymedzeným v ust. §175 k ods. 2 O.s.p., lebo neodkazuje žalobcov na podanie žaloby na určenie dedičského práva, pričom z odôvodnenia tohto uznesenia nie je ani možné zistiť, ktoré skutočnosti sú medzi účastníkmi sporné, teda či vyriešenie sporu je otázkou výlučne právnou alebo či je medzi účastníkmi sporná aj skutková stránka veci. Toto nie je možné zistiť ani z obsahu spisu, pretože po vydaní rozsudku vo veci sp. zn. 15/5/2000 Okresného súdu Košice - okolie, všetci účastníci v dedičskom konaní neboli opätovne vypočutí a teda v tomto smere je uznesenie súdu prvého stupňa aj nepreskúmateľné. Z toho dôvodu odvolací súd podľa §221 ods. 1 O. s. p. zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a podľa ods. 2 tohto ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní bude potrebné opätovne vypočuť všetkých účastníkov konania k otázke platnosti závetu zanechaného poručiteľkou a v závislosti od toho či a aké skutočnosti sú medzi nimi sporné postupovať podľa § 175k ods. 1 alebo § 175k ods. 2 O. s.p. a každé rozhodnutie odôvodniť tak, aby bolo v celom rozsahu preskúmateľné, (a to aj pokiaľ ide o otázku procesného nástupníctva zákonného dediča - manžela poručiteľky).“.

Súd prvého stupňa sa však neriadil týmto záväzným usmernením krajského súdu. Okresný súd Košice - okolie uznesením č. k. D/994/1990, Dnot/183/1999-450 zo dňa 24.06.2013 prerušuje konanie do právoplatného ukončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 11 C/73/12, a to napriek tomu, že toto konanie iniciovala dedička zo zákona na základe rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré podľa odôvodnenia odvolacieho súdu nespĺňalo požiadavky zákonnosti takéhoto uznesenia, dôsledkom čoho predmetom konania sp. zn. 11C/73/12 je takisto určenie neplatnosti závetu poručiteľky, a nie určenie dedičského práva.

Súd prvého stupňa sa neriadil záväzným usmernením krajského súdu aj tým, že pred prerušením dedičského konania nezistoval, ktoré skutočnosti sú medzi účastníkmi sporné,

teda či vyriešenie sporu je otázkou výlučne právnu, alebo či je medzi účastníkmi sporná aj skutková stránka veci.

Napriek tomu, že po vydaní rozsudku vo veci sp. zn. 15/5/2000 Okresného súdu Košice - okolie, všetci účastníci podľa odvolacieho súdu v dedičskom konaní neboli vypočutí okresný súd nevypočul účastníkov konania k otázke platnosti závetu zanechaného poručiteľkou a v závislosti od toho, či a aké skutočnosti sú medzi nimi sporné nepostupoval podľa § 175k ods. 1 alebo § 175k ods. 2 OSP.

Krajský súd... uznesením č. k. 7CoD/57/2013-457 zo dňa 30.12.2013 zruší rozhodnutie Okresného súdu... č. k. D/994/1990, Dnot 183/1999-450 zo dňa 24.06.2013 a vec mu vráti na ďalšie konanie, súd prvého stupňa však vypočutie absolvuje takým spôsobom, že tým opäť poruší moje právo na spravodlivé súdne konanie.

Poukazujem na zápisnicu z pojednávania, napísaná na Notárskom úrade, [REDACTED] [REDACTED] dňa 19.06.2014, z ktorého vyplýva, že súdny komisár pristúpil k vypočutiu prítomných účastníkov, ale bez toho, aby účastníkov oboznamoval s obsahom závetu poručiteľky. Zo spisu vyplýva aj to, že v doterajšom priebehu dedičského konania právni nástupcovia pozostalého manžela poručiteľky vôbec neboli oboznámení s obsahom závetu. Z uvedeného vyplýva ďalšie pochybenie súdu, ktoré je spôsobilé zásadne ovplyvniť priebeh namietaného konania. Dodnes nie je procesným postupom súdu zabezpečené, aby účastníci dedičského konania sa vyjadrili k tomu istému zneniu slovenského prekladu závetu poručiteľky.

V tejto súvislosti poukazujem na to, že preklad závetu poručiteľky zo dňa 11.12.1987 nebol doručený ani dedičom zo závetu, ani pozostalému manželovi poručiteľky.

Moje právo na spravodlivý súdny proces bol porušený aj tým, že na pojednávaní dňa 19.06.2014 právni nástupcovia pozostalého manžela poručiteľky neuviedli skutočnosti, na základe ktorých namietajú platnosť závetu, iba poukazovali na návrh na určenie neplatnosti závetu zo dňa 28.03.2012, ktorú podala druhá manželka pozostalého manžela poručiteľky. Z uvedeného dôvodu som nemal možnosť vyjadriť sa k námietkam dedičov zo závetu.

Namietam aj ďalšie pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý napriek tomu konštatoval, že medzi dedičmi sú sporné skutkové otázky, že právni nástupcovia v dedičskom konaní žiadnymi skutkovými tvrdeniami nenamietali platnosť závetu.

Vyššie uvedené okolnosti, nezrovnalosti som namietal v priebehu dedičského konania, odpoveď som však od konajúcich súdov nedostal. Uviedol som ich aj ako argumenty v opravných prostriedkoch proti namietaným rozhodnutiam okresného a krajského súdu. Namietam, že odôvodnenia namietaných súdnych rozhodnutí nedali odpoveď na moje námietky a argumenty, napriek tomu, že tie mali rozhodujúci význam o odvolaní, resp. dovolaní, dodnes ostali sporné a sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, ktoré sa preskúmvajú v odvolacom, resp. dovolacom konaní. Na základe vyššie uvedených tvrdím, že z odôvodnení namietaných rozhodnutí nie sú zrejmé všetky, pre rozhodnutia podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ namietaných rozhodnutí.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie (predtým Okresný súd Košice - vidiek) vo veci vedenej pod sp. zn. D 994/90, Dnot 183/99 (pôvodne vedenej Štátnym notárstvom v Trebišove pod sp. zn. D 869/85) a jeho uznesením č. k. D 994/90, Dnot 183/99 zo dňa 21.10.2014 porušené bolo.

Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 11CoD/5/2015 a jeho uznesením č. k. 11CoD/5/2015-487 zo dňa 16.09.2015 porušené bolo.

Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1 Cdo 66/2017 a jeho uznesením zo dňa 30.04.2018 porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Košice - okolie č. k. D 994/90, Dnot 183/99 zo dňa 21.10.2014, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 11CoD/5/2015-487 zo dňa

16.09.2015 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 66/2017 zo dňa 30.04.2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] finančné zadostučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- EUR.“

Sťažovateľ zároveň žiadal priznanie trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne

proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že k sťažnosti doručenej ústavnému súdu mailom nebolo splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa pred ústavným súdom pripojené a k sťažnosti doručenej v listinnej podobe bola pripojená iba kópia splnomocnenia.

Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. I. ÚS 607/2017, I. ÚS 257/2017, I. ÚS 490/2017).

Ústavný súd zdôrazňuje, že v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde je potrebné k sťažnosti pripojiť originál splnomocnenia na zastupovanie pred ústavným súdom, a nie iba jeho neoverenú kópiu. Nepriloženie originálu splnomocnenia na zastupovanie pred ústavným súdom považuje ústavný súd za nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí a je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. II. ÚS 231/2018).

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľ udelil advokátovi vo veci *„sťažnosti fyzickej osoby namietajúcej porušenie jej základného práva v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Trebišov pod č.k.: D 869/1995 a v súčasnej dobe vedenom na Okresnom súde Košice – okolie pod č.k.: D 994/1990 a Dnot 183/1999 a vo všetkých ďalších právnych veciach súvisiacich s týmto*

dedičským konaním po poručiteľke [REDAKOVANÉ], ktorá zomrela dňa [REDAKOVANÉ]“, a to 23. novembra 2009.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv uznesením okresného súdu, ktoré bolo vydané 21. októbra 2014, uznesenie krajského súdu vydané 16. septembra 2015, postup v konaní, ktoré začalo na krajskom súde podľa sp. zn. 11 CoD 5/2015 najskôr v roku 2015, a uznesenie najvyššieho súdu vydané 30. apríla 2018 a jeho postup v konaní, ktoré pred ním začalo podľa sp. zn. 1 Cdo 66/2017 najskôr v roku 2017.

Vzhľadom na formuláciu sťažnosti a dátum pripojenej kópie splnomocnenia je podľa názoru ústavného súdu vylúčené, aby bolo vôľou splnomocnenca udeliť advokátovi splnomocnenie na podanie takej sťažnosti ústavnému súdu, obsahom ktorej je námietka porušenia sťažovateľových práv postupom a uznesením všeobecného súdu, ku ktorému malo dôjsť až po udelení splnomocnenia.

Uvedený názor ústavný súd opiera aj o zistenie, že splnomocnenie, ktoré bolo pripojené k sťažnosti, je iba kópiou splnomocnenia, ktoré sťažovateľ udelil advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom o sťažnosti, o ktorej však už bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 270/2011 z 20. októbra 2011 rozhodnuté. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej ku každému návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom. Iba kópia splnomocnenia s odkazom na jeho originál priložený k inej sťažnosti sťažovateľa, o ktorej už ústavný súd konal a rozhodol, nespĺňa požiadavky naň kladené citovaným ustanovením a nie je spôsobilou založiť účinky začatia konania pred ústavným súdom (III. ÚS 129/2017).

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že popísaný nedostatok splnomocnenia na zastupovanie pred ústavným súdom je sám osebe dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd však zároveň poukazuje na to, že sťažnosť vykazuje aj ďalšie nedostatky, ktoré by samy osebe tiež boli dôvodom na odmietnutie celej sťažnosti, resp. jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažnosť doručená ústavnému súdu mailom nebola podpísaná sťažovateľom ani jeho advokátom. Takýto nedostatok nie je možné napraviť ani doručením podpísanej sťažnosti v listinnej podobe, keďže sťažnosť doručená v listinnej podobe musí byť originálom sťažnosti doručenej mailom.

Vo vzťahu k tvrdenému namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením ústavný súd uvádza, že v sťažnosti tiež absentuje akékoľvek odôvodnenie porušenia sťažovateľových práv najvyšším súdom, ktoré je, ako ústavný súd už uviedol, obligatórnou náležitosťou sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu ústavný súd poukazuje na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý mu umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o čom sťažovateľ vedel, odvolanie podal a krajský súd o ňom svojím uznesením rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu bolo možné sťažnosť v časti namietajúcej porušenie sťažovateľových práv uznesením okresného súdu odmietnuť aj z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len

procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. novembra 2018